

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z FIZYKI

Cele edukacyjne

1. Wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązywania prostych zadań rachunkowych
2. Przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników
3. Wskazywanie w otaczającej rzeczywistości przykładów zjawisk fizycznych opisywanych za pomocą poznanych praw i zależności fizycznych
4. Posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów (w tym pochodzących z podręcznika oraz popularnonaukowych

Cele przedmiotowego systemu oceniania z fizyki

1. Poinformowanie ucznia i jego rodziców o wymaganiach edukacyjnych na poszczególne stopnie.
2. Rozpoznanie i określenie poziomu opanowania wiadomości i umiejętności zawartych w programie nauczania, a także umiejętności kluczowych zapisanych w podstawie programowej oraz postępów czynionych w tym zakresie.
3. Określenie mocnych i słabych stron ucznia oraz jego zainteresowań i uzdolnień oraz umożliwienie korygowania występujących braków w zakresie wiadomości i umiejętności.
4. Gromadzenie informacji o wynikach ucznia w zakresie wiadomości, umiejętności i postaw oraz o czynionych postępach w tych zakresach oraz systematyczne przekazywanie tych informacji uczniowi i jego rodzicom.
5. Motywowanie ucznia do systematycznej pracy, rozwoju i rozwijania swoich zainteresowań.
6. Przygotowanie ucznia do wzięcia odpowiedzialności za wyniki nauki oraz do dokonywania systematycznej samooceny i samokontroli.
7. Doskonalenie metod i form nauczania oraz organizacji procesu dydaktycznego stosowanych przez nauczyciela.

Ogólne założenia przedmiotowego systemu oceniania z fizyki, w tym sposoby informowania o zasadach zawartych w PSO

1. Ocenie podlegają następujące obszary aktywności ucznia:
  - sprawdziany pisemne i kartkówki,
  - odpowiedzi ustne,
  - zadania domowe,
  - aktywność podczas lekcji (praca samodzielna i praca w grupie, rozwiązywanie zadań, ćwiczeń, problemów teoretycznych i doświadczalnych),
  - prace samodzielne (projekty, referaty, gazetki, prezentacje, przyrządy fizyczne, pomoce dydaktyczne, itp.)
  - udział w konkursach związanych z fizyką.
2. Ocena śródroczna i roczna ustalone są na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych wg zasad zawartych w WSO.
3. Wagi poszczególnych obszarów aktywności ucznia:

Obszar aktywności	Waga
Sprawdziany pisemne i kartkówki	100
Odpowiedzi ustne	80

Zadania domowe	30 - 50
Aktywność podczas lekcji	25 - 50
Prace samodzielne	60 - 100
Udział w konkursach	100

4. Ocenę celującą uzyskuje uczeń, który:
  - a. otrzymał tytuł finalisty lub laureata konkursu fizycznego organizowanego przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty.
  - b. uzyskał na podstawie średniej ważonej co najmniej ocenę bardzo dobrą oraz wykonywał prace dodatkowe, brał udział w konkursach związanych z fizyką lub uczestniczył aktywnie z zajęciach dodatkowych.
5. Pisemne sprawdziany oraz kartkówki mogą być przez każdego ucznia poprawiane (każdy sprawdzian tylko raz), w ciągu miesiąca od podania wyników sprawdzianu.
6. Jeżeli uczeń był nieobecny na sprawdzianie, ma obowiązek w ciągu tygodnia od pojawienia się w szkole napisać sprawdzian z danego działu.
7. Na prośbę rodziców nauczyciel udostępnia na terenie szkoły ocenione sprawdziany oraz informuje o wynikach oraz postępach ucznia.
8. W przypadku dłuższej nieobecności spowodowanej przyczynami losowymi nauczyciel wraz z uczniem i jego rodzicami wypracowuje sposób nadrobienia zaległości.
9. W ciągu semestru uczeń może tyle razy zgłosić brak zadania domowego i nieprzygotowane do lekcji (bez podawania przyczyny), ile wynosi tygodniowa liczba godzin z fizyki w danym roku szkolnym pomnożona przez 2.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenie i sposoby oceniania

1. Sprawdziany pisemne

- ✓ Po zakończeniu każdego z działów odbywa się sprawdzian pisemny trwający całą lekcję.
- ✓ Przed sprawdzianem uczeń otrzymuje kryteria oceniania (wykaz umiejętności badanych na sprawdzianie) poprzez platformę edukacyjną.
- ✓ Na sprawdzianie uczniowie rozwiązują zadania rachunkowe i problemowe o zróżnicowanym poziomie trudności (zawierające zadania z wszystkich kategorii i różnym poziomie wymagań):
  - wymagania podstawowe – 60 % punktów możliwych do uzyskania za sprawdzian,
  - wymagania rozszerzające i dopełniające – 40 % punktów możliwych do uzyskania za sprawdzian,
- ✓ Wynik sprawdzianu podany jest w postaci punktowej, a także w postaci stopnia. Przeliczanie liczby punktów na stopnie zależy od stopnia trudności sprawdzianu i jest każdorazowo przygotowywane przez nauczyciela.

2. Odpowiedzi ustne

- ✓ Ocenie podlegają odpowiedzi uczniów podczas lekcji dostosowane do rodzaju i etapu lekcji, a także możliwości ucznia..
- ✓ Za odpowiedź na pytanie uczeń w zależności od poziomu wymagań może otrzymać ocenę punktową (od 1 do 2 punktów).
- ✓ W przypadku odpowiedzi na kilka pytań uczeń otrzymuje ocenę w postaci stopnia w zależności od trudności zadanych pytań oraz jakości odpowiedzi.
- ✓ Oceny punktowe zapisywane są w karcie obserwacji ucznia i po odpowiedzi na trzy pytania zamieniane na stopień szkolny wg skali:

3 pkt   5
2,75 pkt   -5
2,5 pkt   +4
2,25 pkt   4

2 pkt   -4
1,75 pkt   +3
1,5 pkt   3
1,25 pkt   -3

1 pkt   +2
0,75 pkt   2
0,5 pkt   -2

3. Zadania domowe

- ✓ Po każdej lekcji uczniowie otrzymują zadania domowe, w tym zadania dodatkowe (dla chętnych).
- ✓ Uczeń po każdym dziale otrzymuje ocenę za zadania domowe.
- ✓ Przy ocenie zadań domowych brana jest pod uwagę przede wszystkim samodzielność oraz staranność wykonania. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą za zadania domowe uczeń powinien rozwiązać, chociaż połowę zadań dodatkowych.
- ✓ Uczeń może otrzymać także ocenę punktową za poprawne wykonanie zadania na daną lekcję wliczaną do punktacji za odpowiedzi ustne.
- ✓ Za brak zadania domowego po przekroczeniu ustalonego „limitu” uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną

4. Aktywność ucznia na lekcji

- ✓ Pod uwagę brana jest aktywność uczniów podczas rozwiązywania ćwiczeń, zadań, problemów, umiejętność wykonywania pomiarów i przeprowadzania eksperymentów, zarówno podczas pracy grupowej jak i indywidualnej.
- ✓ Ocena za aktywność jest wpisywana do dziennika na wniosek ucznia.

5. Samodzielne prace ucznia

- ✓ Raz (a w szczególnych przypadkach dwa razy) w roku szkolnym uczeń może opracować samodzielnie jeden temat wybrany z listy przygotowanej przez nauczyciela. Opracowanie może mieć charakter referatu, gazetki, prezentacji multimedialnej, plakatu lub innej. W ramach pracy samodzielnej uczeń może także wykonać przyrząd pomiarowy lub inną pomoc naukową.
- ✓ Uczeń (lub zespół uczniów) może przygotować samodzielnie projekt doświadczalny wybrany z listy przygotowanej przez nauczyciela.
- ✓ Przy ocenie brana jest pod uwagę pomysłowość i samodzielność ucznia, podanie źródeł informacji, z których uczeń korzystał, staranność wykonania, ewentualne wykonanie rysunków, schematów, tabel itp.).

6. Konkursy

- ✓ Laureat i finalista konkursu przedmiotowego otrzymują roczną i końcową ocenę celującą.
- ✓ Uczeń biorący udział w innym konkursie niż przedmiotowy i uzyskujący w tym konkursie tytuł laureata (I – III miejsce) lub wyróżnienie otrzymuje cząstkową ocenę celującą.

Sposób poprawy oceny

- Uczeń ma możliwość poprawienia oceny ze sprawdzianów pisemnych lub kartkówek (w tym przypadku do oceny punktowej bierze się pod uwagę średnią arytmetyczną wyników obu sprawdzianów) według zasad przedstawionych w ogólnych założeniach PSO.
- Uczeń, który uzyskał 0 punktów z odpowiedzi ustnej może na następnej lekcji zgłosić się do odpowiedzi z zagadnienia, z którego otrzymał 0 punktów.
- Uczeń chcący poprawić ocenę może wykonać prace dodatkowe: nadobowiązkowe zadanie domowe, referat, projekt itp.

Ocenianie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

- Wymagania dla uczniów posiadający orzeczenia lub opinie wydane przez PPP są dostosowane do ich niepełnosprawności i możliwości w zakresie przedstawionym odpowiednio w orzeczeniu lub opinii.
- Nauczyciel opracowując plan wynikowy uwzględnia w nim dostosowanie wymagań do możliwości poszczególnych uczniów. W przypadku uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim wymagania podstawowe są dla takich uczniów wymaganiami pełnymi. W przypadku tych uczniów duży wpływ na ocenę ma wkład pracy ucznia.
- Dostosowaniu ulegają także formy i metody sprawdzania wiadomości i umiejętności. Mogą one polegać na:
  - wydłużeniu czasu pisania sprawdzianu,
  - zmniejszeniu liczby zadań na sprawdzianie,
  - zwiększeniu liczby zadań zamkniętych kosztem zadań otwartych,
  - nie uwzględnianiu przy ocenianiu dokładności wykonania rysunków i wykresów,
  - zwiększeniu liczby punktów za odpowiedzi ustne, aktywność i prace dodatkowe.

Ocenianie uczniów realizujących indywidualnych program nauki

- Uczeń realizujący indywidualny program nauki na zakończenie I semestru (roku szkolnego) zda egzamin klasyfikacyjny na zasadach zawartych w WSO.
- Zakres materiału obejmującego egzamin dotyczy zarówno treści realizowanych na lekcjach, jak i realizowanych na zajęciach dodatkowych.
- Na trzy tygodnie przed egzaminem uczeń otrzymuje wykaz umiejętności sprawdzanych egzaminem.
- Przeliczenie uzyskanej liczby punktów z obu części egzaminu (pisemnej i ustnej) na stopnie szkolne:

od 75% pkt ocena celująca
50% – 74 % pkt ocena bardzo dobra
poniżej 50 % pkt ocena dobra

Tryb podwyższania oceny rocznej

- Uczeń może podwyższyć sobie ocenę roczną wg trybu zapisanego w WSO.
- Uczeń, który zgłosił pisemnie dyrektorowi szkoły chęć podwyższenia oceny rocznej z fizyki zgłasza się do nauczyciela, otrzymuje kryteria oceniania na stopień, o jaki się ubiega, a następnie ustala z nauczycielem datę sprawdzianu pisemnego. Sprawdzian ten odbywa się nie później niż na jeden dzień przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną na zakończenie roku szkolnego.
- Nauczyciel układając sprawdzian pisemny dla ucznia przygotowuje zadania różnego typu obejmujące zakres materiału całego roku szkolnego, z tym, że połowa punktów możliwych do zdobycia ze sprawdzianu dotyczy wymagań na stopień, o jaki ubiega się uczeń, a druga połowa dotyczy wymagań na oceny niższe (chyba, że uczeń ubiega się o ocenę dopuszczającą; wtedy wszystkie zadania są wymaganiami koniecznymi).
- Uczeń otrzymuje ocenę, o jaką się ubiegał, jeżeli ze sprawdzianu uzyska, co najmniej 80 % punktów możliwych do zdobycia.

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne

Ocena dopuszczająca – niespełnienie wszystkich wymagań podstawowych, ale posiadanie wiedzy umożliwiającej pracę w następnej klasie lub na następnym szczeblu kształcenia (spełnienie wymagań podstawowych na poziomie 70 %)

Ocena dostateczna – wymagania podstawowe

Ocena dobra – wymagania podstawowe + rozszerzające

Ocena bardzo dobra – wymagania podstawowe + rozszerzające + dopełniające

Ocena celująca – wymagania podstawowe + rozszerzające + dopełniające + wymagania wykraczające

Dziedzina	Wymagania podstawowe	Wymagania rozszerzające	Wymagania dopełniające	Wymagania wykraczające
Wiedza przedmiotowa	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość podstawowych pojęć fizycznych i wielkości fizycznych w zakresie nazw i definicji oraz przykładów świadczących o ich zrozumieniu • znajomość podstawowych jednostek w zakresie nazwy i symbolu literowego oraz ich pod- i wielokrotności • znajomość praw i zasad fizycznych w zakresie treści słownej i prostych postaci matematycznych oraz przykładów świadczących o ich zrozumieniu 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęć oraz wielkości fizycznych w zakresie świadczącym o ich pełnym zrozumieniu • znajomość praw i zasad fizyki w zakresie treści słownych i postaci matematycznych wraz z przykładami ilustrującymi ich zrozumienie • znajomość modeli fizycznych w zakresie typowych przykładów zastosowań 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne formułowanie wypowiedzi dotyczących wykorzystania poznanych praw fizyki • przeprowadzanie kilkietapowych rozumowań z zastosowaniem poznanych praw fizyki 	<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie wiedzy wykraczającej poza wymagania programowe
Rozwiązywanie zadań jakościowych	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania prostych zadań jakościowych przy niewielkiej pomocy nauczyciela • wykorzystanie poznanych praw do opisu prostych zjawisk • wskazywanie prostych zależ- 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne wykorzystanie zdobytej wiedzy przy rozwiązywaniu zadań jakościowych • stosowanie poznanych praw do opisu bardziej złożonych zjawisk • interpretowanie danych przedstawionych w różnych formach graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne rozwiązywanie zadań jakościowych w nowych sytuacjach • przewidywanie przebiegu zjawiska w oparciu o znajomość praw fizyki • przetwarzanie danych przedstawionych w różnych formach graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie problemów jakościowych w nietypowy sposób

	<p>ności przyczynowo-skutkowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawianie danych w różnych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie, wyciąganie wniosków, uogólnianie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocena danych 	
Rozwiązywanie zadań obliczeniowych	<ul style="list-style-type: none"> • stosowanie zdobytej wiedzy do rozwiązywania prostych zadań obliczeniowych przy niewielkiej pomocy nauczyciela • poprawna analiza zadania • właściwy dobór wielkości fizycznych i zależności między nimi • wykonanie prostych operacji na symbolach i liczbach • poprawne posługiwanie się jednostkami 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne wykorzystanie zdobytej wiedzy przy rozwiązywaniu zadań obliczeniowych kilkietapowych • pełna analiza zadania • przemyślana koncepcja rozwiązania, logiczny tok rozumowania • swobodne przekształcanie zależności między wielkościami fizycznymi • swobodne przeliczanie jednostek • interpretacja uzyskanego wyniku 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne rozwiązywanie zadań obliczeniowych w nowych sytuacjach • algebraiczny poziom rozwiązywania zadania (swobodne operowanie symbolami) • pełna interpretacja wyniku z uwzględnieniem założeń przyjętych przy rozwiązywaniu zadania • rozwiązanie zadania kilkoma metodami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie problemów jakościowych w nietypowy sposób • formalny poziom rozwiązywania zadań
Praca doświadczalna	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie prostych doświadczeń zgodnie z instrukcją słowną lub pisemną, • przedstawianie wyników pomiarów w tabeli • bezpieczne posługiwanie się sprzętem laboratoryjnym i przyrządami 	<ul style="list-style-type: none"> • dobór metody, przyrządów i pomocy oraz sposobu przeprowadzenia doświadczenia w niezbyt skomplikowanych sytuacjach • formułowanie hipotez • przedstawianie wyników doświadczenia w różnych formach graficznych • interpretowanie wyników obserwacji i pomiarów (wyciąganie i formułowanie wniosków) 	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie i przeprowadzanie doświadczeń • samodzielny dobór metody, przyrządów i pomocy oraz sposobu przeprowadzenia doświadczenia w trudniejszych sytuacjach • pełna analiza wyników obserwacji lub pomiarów • ocena niepewności przeprowadzonych pomiarów 	<ul style="list-style-type: none"> • formułowanie problemów doświadczalnych i dokonywanie ich analizy w oparciu o posiadaną wiedzę • weryfikacja teoretyczna i doświadczalna samodzielnie sformułowanych hipotez • dostrzeganie różnych sposobów rozwiązania zadania doświadczalnego i ocena ich dokładności
Zadania domowe	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie zadań wskazanych przez nauczyciela przynajmniej w połowie poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie zadań z wskazanych przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie zadań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywanie zadań dodatkowych m.in. zadań konkursowych

Poszukiwanie, gromadzenie i wykorzystanie informacji	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zeszytu ćwiczeń, • korzystanie z podręcznika, słowników, tabel, rysunków, schematów 	<ul style="list-style-type: none"> • korzystanie z samodzielnie sporządzonych notatek • samodzielne korzystanie z podręcznika, zeszytu ćwiczeń i ze szkolnych źródeł wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne korzystanie z pozaszkolnych źródeł wiedzy (czasopisma, książki popularnonaukowe, programy komputerowe, internet itp.) wskazanych przez nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielne korzystanie z pozaszkolnych źródeł wiedzy (czasopisma, książki popularnonaukowe, programy komputerowe, internet) wyszukiwanych we własnym zakresie
Konkursy			<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursie przedmiotowym organizowanym przez kuratorium lub szkołę 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursie przedmiotowym organizowanym przez kuratorium na szczeblu wojewódzkim

